

Tradycyjny, bioróżnorodny ogród przyjazny przyrodzie to:

- ✓ **rodzime gatunki kwiatów**, m.in.: aksamitka, lawenda wąskolistna, malwa ogrodowa, nagietek lekarski
Rodzime gatunki kwiatów są przystosowane do naszego klimatu, bardziej odporne na choroby i szkodniki, ponadto przyciągają liczne owady zapylające.
Najlepiej sadzić i siać rośliny miododajne, różne gatunki o różnym czasie kwitnienia aby zapewnić owadom zapylającym pożywienie od wiosny do jesieni.
- ✓ **ochrona owadów zapylających**, m.in.: trzmieli, pszczoł i motyli
Ich ochrona jest bardzo ważna, ponieważ są odpowiedzialne za zapylenie ok. 70% gatunków roślin uprawnych i ok. 80–90% dziko żyjących roślin na świecie.
Korzystne warunki do ich bytowania uzyskamy m.in. poprzez umieszczanie hoteli dla owadów zapylających.
- ✓ **ochrona owadów o drapieżnym trybie życia**, m.in.: chrząszczy biedronkowatych i biegaczowatych, złotooków, skorków
Ich pożywieniem często są „szkodniki” np. mszyce, przędziorki.
Można pomóc im umieszczając m.in.:
  - doniczki - odwrócone do góry dnem, wypełnione luźnymi wiórami - zapewniają schronienie skorkom;
  - pudełka z ułożonymi jedna na drugiej kawałkami tektury falistej, umieszczone pod okapem domu lub nad drzwiami altanki na działce - dostarczają kryjówki złotookom;
  - suche źdźbła dla pasożytniczych błonkówek - tzw. domki dla owadów.
- ✓ **ochrona płazów**, m.in.: żaby trawne, ropuchy, rzekotki
Są drapieżnikami, które zjadają różne gatunki owadów, będące często „szkodnikami” roślin.
*Oczko wodne jest bardzo korzystne dla płazów oraz wielu innych zwierząt.
Zanurzone w wodzie kamienie i gałęzie oraz rośliny o liściach pływających są miejscem, z których chętnie korzystają polujące płazy oraz przylatujące do wodopoju ptaki.*
- ✓ **ochrona gadów**, m.in.: zaskroniec zwyczajny, jaszczurka zwinka, padalec
To drapieżniki, których pokarmem są głównie owady, ślimaki i dżdżownice.
*Niewielki stos kamieni w słonecznym miejscu to schronienie dla owadożernych jaszczurek, które lubią wygrzewać się w słońcu.
Ze stosu kamieni korzystają również łasice wytapujące gryzonie oraz drapieżne chrząszcze, wije i ropuchy.*
- ✓ **ochrona ptaków, nietoperzy i jeży**
Są naturalnymi sprzymierzeńcami człowieka w walce ze „szkodnikami” upraw.
Przykładowo:
  - sikorka bogatka odwiedza swe pisklęta 600 razy w ciągu jednego dnia dostarczając im pokarm złożony z owadów;
  - nietoperz w ciągu godziny może zjeść nawet 1000 komarów;
  - jeż jest drapieżnikiem najczęściej polującym na owady, ślimaki i dżdżownice.*Można pomóc im:*
  - wywieszając budki lęgowe dla ptaków;
  - umieszczając kilkumetrową tyczkę z poprzeczką - umożliwia odpoczynek drapieżnym ptakom i stanowi doskonały punkt obserwacyjny;
  - wywieszając schrony dla nietoperzy;
  - pozostawiając sterty liści na zimę dla jeży. W takich schronieniach można spotkać nie tylko jeże, ale także chrząszcze biedronkowane i biegaczowate oraz szereg innych pożytecznych organizmów.
- ✓ **biologiczna ochrona roślin**, a tym samym zrezygnowanie z oprysków chemicznych, które niszczą obok „szkodników”, także ich naturalnych wrogów.

Organizacja konkursu dofinansowana ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie w ramach zadania „Stwórz bioróżnorodny ogród przyjazny przyrodzie! Czyli jak samemu chronić owady zapylające, ptaki, jeże i nietoperze – akcja edukacyjna dla dzieci i młodzieży.”

Muzeum Ziemi Chełmskiej im. Wiktora Ambroziewicza w Chełmie